

PM 2004 RI (Dnr 113-3526/2004)

Uppföljning av budget 2004 – Tertialrapport 2 – Delårsbokslut per den 31 augusti 2004 med helårsprognos jämfört med budget

Stadens politiska organisation (SPO) – medel för översyn av revisionen (dnr 021-4314/2003)

Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta: Inriktnings- och genomförandebeslut avseende förhyrning av ny förskolepaviljong på Solhemsvägen i kv. Gunnebo (dnr 321-3560/2004)

Stadsdelsnämnd Norrmalm: Hemställan om stimulansbidrag för fortsatt utbyggnad av förskoleverksamheten (dnr 321-3414/2004)

Stadsdelsnämnd Hägersten: Ansökan om stimulansbidrag för öppnande av förskoleavdelningar för femåringar på Hägerstensåsens skola (dnr 321-3397/2004)

Stadsdelsnämnd Hägersten: Ombyggnad av Västertorps gruppbostad - genomförandebeslut (dnr 326-3394/2004)

Föreningen Judiska servicehuset: Ansökan om extra verksamhetsbidrag för år 2004 (dnr 109-1740/2004)

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Redovisningen av delårsrapport 2 2004 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 9,1 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande* i 2004 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 98,3 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i 2004 års budget.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 5,5 mnkr. Finansieringen sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under *Kommunfullmäktige m.m.* i 2004 års budget.
5. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 56,8 mnkr. Finansieringen sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel.
6. Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden medges ersättning till stadens skolverksamheter för mottagande av lärarkandidater under kalenderåret 2004 med 10,0 mnkr enligt beslut av kommunstyrelsen den 18 februari 2004, § 13 (dnr 322-3734/2003). Ersättning utbetalas med 2 500 kronor per lärarkandidat och termin som har verksamhetsförlagd utbildning i stadens skolor. Med beaktande av beloppens storlek kommer ingen budgetjustering att göras utan medlen kommer att utbetalas i särskild ordning av stadsledningskontoret efter att kommunstyrelsen godkänt tertialrapport 2. Fördelning av medel till nämnderna framgår av bilaga 2. Därutöver godkänns utbetalning av 0,8 mnkr avseende stöd till föreningen Globträdet år 2004. Finansiering liksom redovisning får ske inom ramen för Kommunfullmäktige m.m.

7. Nämndernas budgetar justeras för minskade kostnader och intäkter med 1 205,2 mnkr för redovisade omslutningsförändringar.
8. Kommunfullmäktige m.m. har i särskilt ärende "Stadens politiska organisation (SPO) – medel för översyn av revisionen" (dnr 021-4314/2003) medgivit budgetjustering för ökade nettokostnader med 2,0 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 1. Till kommunfullmäktiges förfogande* i 2004 års budget.
9. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har i särskilt ärende "Inriktnings- och genomförandebeslut avseende förhyrning av ny förskolepaviljong på Solhemsvägen i kv. Gunnebo" (dnr 321-3560 /2004) begärt medel för stimulansbidrag om totalt 1,7 mnkr, varav 0,1 mnkr beställarstöd, 0,5 mnkr förprojektering, 0,6 mnkr för särproduktionskostnader samt 0,5 mnkr för startkostnader, för utbyggnad av förskola på Solhemsvägen i kv. Gunnebo. Nämndens begäran medges i enlighet med bilaga 2.
10. Norrmalms stadsdelsnämnd har i särskilt ärende "Hemställan om stimulansbidrag för fortsatt utbyggnad av förskoleverksamheten" (dnr 321-3414/2004) begärt stimulansbidrag med totalt 1,9 mnkr. Nämndens begäran avseende Västmannagatan 29 om totalt 0,8 mnkr, varav särproduktionskostnader 0,3 mnkr och startkostnader 0,5 mnkr medges i enlighet med bilaga 2. Nämndens begäran avseende Vanadisvägen 15 om totalt 1,1 mnkr varav 0,6 mnkr för särproduktionskostnader och 0,5 mnkr i startbidrag, medges. Nämnden får angående Vanadisvägen 15 återkomma i kommande tertialrapporter med begäran om budgetjustering.
11. Hägerstens stadsdelsnämnd har i särskilt ärende "Ansökan om stimulansbidrag för öppnande av förskoleavdelningar för femåringar på Hägerstensåsens skola" (dnr 321-3397/2004) begärt medel om totalt 1,4 mnkr, varav 0,9 mnkr för särproduktionskostnader och 0,5 mnkr för startkostnader. Nämndens begäran medges i enlighet med bilaga 2.
12. Hägerstens stadsdelsnämnd har i särskilt ärende "Ombyggnad av Västertorps gruppbostad – genomförandebeslut" (dnr 326-3394/2004) begärt stimulansbidrag om totalt 0,7 mnkr, varav 0,1 mnkr för beställarstöd och 0,6 mnkr för särproduktionskostnader. Nämndens begäran medges i enlighet med bilaga 2.
13. Föreningen Judiska servicehuset har i särskilt ärende "Ansökan om extra verksamhetsbidrag för år 2004" (dnr 109-1740/2004) ansökt om medel med 2 065 tkr. Föreningen Judiska servicehuset medges ett bidrag om 2,0 mnkr. Skarpnäcks stadsdelsnämnd medges en budgetjustering om 2,0 mnkr och stadsdelsnämnden ombesörjer utbetalning av bidraget till Föreningen Judiska servicehuset.
14. Katarina-Sofia stadsdelsnämnds begäran om inrättande av resultatenhet för enheten Sofia Distansundervisning avslås.
15. Skarpnäcks stadsdelsnämnds begäran om avveckling av resultatenheten Norra skolenheten godkänns.
16. De nämnder som uppvisar underskott uppmanas att vidta åtgärder för att eliminera dessa.
17. Tidsplan för nämndernas arbete 2005 med bokslut och verksamhetsberättelse, uppföljning av budget, budgetunderlag samt verksamhetsplan godkänns.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Staden har sen 2003 övergått från kvartalsrapporter till tertialrapporter för uppföljning av verksamheter och ekonomi. Införandet av tertialrapporter ökar kravet på att månadsrapporterna utgör ett effektivt instrument för att tidigt upptäcka avvikelser mot budget. Genom en effektiv månadsrapportering kommer tertialrapporterna i första hand inte att vara till för att identifiera avvikelser, utan snarare för att följa upp vidtagna åtgärder.

Ärendet

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av budget 2004 skall stadens nämnder upprätta årets andra delårsbokslut per den 31 augusti med helårsprognos jämfört med budget. Stadsledningskontoret har analyserat samtliga nämnders rapporter.

Delårsrapport per den 31 augusti 2004

Delårsresultatet har tagits fram för perioden 1/1-31/8 2004. Resultatet redovisas i en sammanställning av samtliga nämnders utfall för externa intäkter och kostnader för perioden. Någon helårsprognos för det ekonomiska utfallet kan inte baseras på resultaträkningen för perioden.

Stadens tertialbokslut omfattar perioden januari till augusti år 2004 och baseras på samtliga nämnders tertialbokslut inklusive Finansförvaltningen. I bilaga 4 redovisas resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys.

Resultatet för de två första tertialen år 2004 är negativt och uppgår till 276,4 mnkr, efter skatteintäkter och finansnetto. Efter föreslagna och under året ianspråktaga avsättningar uppgår stadens underskott till 165,0 mnkr.

Resultatet med hänsyn taget till balanskravet uppgår till minus 35,2 mnkr. I resultatet ingår såväl årets avsättningar som ianspråktaga avsättningar. Jämförelsestörande poster är exkluderade.

Tertialrapport 2 per den 31 augusti 2004

I ärendet redovisas en övergripande analys av verksamheterna och det ekonomiska utfallet. Nämndernas redovisning av prognoserna och stadsledningskontorets synpunkter samt verksamhetsspecifika analyser av stadsdelsnämndernas ansvarsområden framgår av bilaga 1.

I denna tertialrapport prognostiseras ett underskott för staden med 107,7 mnkr jämfört med budget. Underskottet består av fallande skatteintäkter samt ökade nettokostnader i huvudsak inom stadsdelsnämndernas verksamheter. Det är en betydande förbättring jämfört med tertialrapport 1, men en försämring jämfört med 2003. Det är bekymmersamt att främst stadsdelsnämnderna prognostiserar underskott.

Mina synpunkter

Stockholm stads ekonomi är stabil. Utfallet för perioden är bättre än vad som redovisades i tertialrapport 1. Även under 2003 skedde en markant förbättring under perioden

mellan tertialrapport 1 och 2. Det signalerar att nämnderna iakttar en försiktig hållning vid årets första prognostillfälle.

I denna tertialrapport prognostiseras ett underskott för staden med 107,7 mnkr jämfört med budget. Det är en betydande förbättring jämfört med tertialrapport 1.

Intäktsutvecklingen har varit svag till följd av lågkonjunkturen. Skatter och statsbidrag har ökat med endast 1,2%. Nettokostnaderna har stigit på grund av ett antal faktorer som t.ex. ökade löner, högre lönebikostnader, dyrare entreprenader, högre pensioner m.m. Ökningen på lönesidan förklaras dels av avtalsenliga löneökningar, dels av att vissa verksamheter återtagits i egen regi vilket innebär att antalet anställda har ökat.

Lågkonjunkturen har en negativ inverkan på sysselsättningen, och det påverkar både stadens intäkter och utgifter. Tertialrapport 1 visade att skatteunderlag och statsbidrag minskar med nästan 700 mnkr jämfört med budget och utgifterna för försörjningsstöd ökar markant. I tertialrapport 2 rapporteras en fortsatt hög nivå för försörjningsstöd, men ökningstakten har reducerats. Samtidigt rapporteras en starkare utveckling av intäkterna, vilket indikerar att konjunkturen börjar ta fart igen. Samstämmiga rapporter från oberoende konjunkturbedömare bekräftar den bilden - konjunkturen har vänt. Sysselsättningsökningen tycks emellertid släpa efter och det är angeläget att stadens nämnder fortsätter att arbeta aktivt med åtgärder för att stimulera sysselsättningen.

Utvecklingen mellan de bägge tertialrapporterna visar att staden 2004 kommer att klara målet om god ekonomisk hushållning även i en internationell lågkonjunktur som drabbar hela kommunsektorn. En förutsättning är dock att nämnderna även fortsättningsvis arbetar med att kontrollera kostnaderna.

Majoriteten har fortsatt satsningen på barn och unga. Vi har prioriterat dessa verksamheter i strategiska ärendet för 2005-2007 och i budget 2005. Majoriteten har visat att verksamhetsutveckling och god ekonomisk hushållning går hand i hand. Det arbetsstättet kommer att fortsätta under 2004. Tertialrapporten visar att vi klarar våra prioriterade mål.

Även om resultatet har förbättrats mellan tertialrapport 1 och 2 är det prognostiserade underskottet av sådan omfattning att det finns anledning att ytterligare påpeka vikten av målet om god ekonomisk hushållning. Verksamheter med underskott måste intensifiera pågående arbete med systematisk prövning av insatser och uppföljning av beslut samt vid behov ompröva sina generella åtaganden.

Nämnderna skall balansera sina resultat och jag förutsätter att nämnderna kommer att vidta nödvändiga åtgärder, och i verksamhetsberättelsen presentera ett balanserat resultat. Stadsledningskontoret har i tertialrapport 2 inte föreslagit kommunstyrelsen extra åtgärder för att stadens nämnder skall komma i balans. Det har skett en förbättring sedan tertialrapport 1, men den är inte tillräcklig för att uppnå balans. Nämnderna måste därför ovillkorligen se till att verksamheterna uppvisar ett balanserat resultat.

Nämnder som uppvisar underskott uppmanas att vidta åtgärder för att eliminera dessa.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Redovisningen av delårsrapport 2 2004 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 9,1 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande* i 2004 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 98,3 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i 2004 års budget.

4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 5,5 mnkr. Finansieringen sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under *Kommunfullmäktige m.m.* i 2004 års budget.
5. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 56,8 mnkr. Finansieringen sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel.
6. Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden medges ersättning till stadens skolverksamheter för mottagande av lärarkandidater under kalenderåret 2004 med 10,0 mnkr enligt beslut av kommunstyrelsen den 18 februari 2004, § 13 (dnr 322-3734/2003). Ersättning utbetalas med 2 500 kronor per lärarkandidat och termin som har verksamhetsförlagd utbildning i stadens skolor. Med beaktande av beloppens storlek kommer ingen budgetjustering att göras utan medlen kommer att utbetalas i särskild ordning av stadsledningskontoret efter att kommunstyrelsen godkänt tertiärrapport 2. Fördelning av medel till nämnderna framgår av bilaga 2. Därutöver godkänns utbetalning av 0,8 mnkr avseende stöd till föreningen Globträdet år 2004. Finansiering liksom redovisning får ske inom ramen för Kommunfullmäktige m.m.
7. Nämndernas budgetar justeras för minskade kostnader och intäkter med 1 205,2 mnkr för redovisade omslutningsförändringar.
8. Kommunfullmäktige m.m. har i särskilt ärende "Stadens politiska organisation (SPO) – medel för översyn av revisionen" (dnr 021-4314/2003) medgivit budgetjustering för ökade nettokostnader med 2,0 mnkr. Finansiering sker ur *Centrala medelsreserv: 1. Till kommunfullmäktiges förfogande* i 2004 års budget.
9. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har i särskilt ärende "Inriktnings- och genomförandebeslut avseende förhyrning av ny förskolepaviljong på Solhemsvägen i kv. Gunnebo" (dnr 321-3560 /2004) begärt medel för stimulansbidrag om totalt 1,7 mnkr, varav 0,1 mnkr beställarstöd, 0,5 mnkr förprojektering, 0,6 mnkr för särproduktionskostnader samt 0,5 mnkr för startkostnader, för utbyggnad av förskola på Solhemsvägen i kv. Gunnebo. Nämndens begäran medges i enlighet med bilaga 2.
10. Norrmalms stadsdelsnämnd har i särskilt ärende "Hemställan om stimulansbidrag för fortsatt utbyggnad av förskoleverksamheten" (dnr 321-3414/2004) begärt stimulansbidrag med totalt 1,9 mnkr. Nämndens begäran avseende Västmannagatan 29 om totalt 0,8 mnkr, varav särproduktionskostnader 0,3 mnkr och startkostnader 0,5 mnkr medges i enlighet med bilaga 2. Nämndens begäran avseende Vanadisvägen 15 om totalt 1,1 mnkr varav 0,6 mnkr för särproduktionskostnader och 0,5 mnkr i startbidrag, medges. Nämnden får angående Vanadisvägen 15 återkomma i kommande tertiärrapporter med begäran om budgetjustering.
11. Hägerstens stadsdelsnämnd har i särskilt ärende "Ansökan om stimulansbidrag för öppnande av förskoleavdelningar för femåringar på Hägerstensåsens skola" (dnr 321-3397/2004) begärt medel om totalt 1,4 mnkr, varav 0,9 mnkr för särproduktionskostnader och 0,5 mnkr för startkostnader. Nämndens begäran medges i enlighet med bilaga 2.
12. Hägerstens stadsdelsnämnd har i särskilt ärende "Ombyggnad av Västertorps gruppbostad – genomförandebeslut" (dnr 326-3394/2004) begärt stimulansbidrag om totalt 0,7 mnkr, varav 0,1 mnkr för beställarstöd och 0,6 mnkr för särproduktionskostnader. Nämndens begäran medges i enlighet med bilaga 2.

13. Föreningen Judiska servicehuset har i särskilt ärende "Ansökan om extra verksamhetsbidrag för år 2004" (dnr 109-1740/2004) ansökt om medel med 2 065 tkr. Föreningen Judiska servicehuset medges ett bidrag om 2,0 mnkr. Skarpnäcks stadsdelsnämnd medges en budgetjustering om 2,0 mnkr och stadsdelsnämnden ombesörjer utbetalning av bidraget till Föreningen Judiska servicehuset.
14. Katarina-Sofia stadsdelsnämnds begäran om inrättande av resultatenhet för enheten Sofia Distansundervisning avslås.
15. Skarpnäcks stadsdelsnämnds begäran om avveckling av resultatenheten Norra skolenheten godkänns.
16. De nämnder som uppvisar underskott uppmanas att vidta åtgärder för att eliminera dessa.
17. Tidsplan för nämndernas arbete 2005 med bokslut och verksamhetsberättelse, uppföljning av budget, budgetunderlag samt verksamhetsplan godkänns.

Stockholm den 1 november 2004

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Snart har två år passerat sedan en socialdemokratiskt ledd vänstermajoritet tog över styret i Stockholm. Sällan har en ny majoritet tagit över med så goda förutsättningar. Bordet var färdigdukat efter fyra år med överskott i stadens finanser. Vi lämnade efter oss ett överskott 2002 på ungefär 2 miljarder kronor.

I början av den borgerliga mandatperioden 1998-2002 var stadens nettoskulder 37 miljarder kronor. Fyra år senare, när den röd-gröna majoriteten tog över, var dessa skulder lösta och betalda. Samtidigt hade socialbidragsberoendet minskat med nära 50 procent och ytterligare 20 000 människor kunde nu försörja sig och sin familj. Arbetslösheten minskade under perioden med hela 40 procent.

Tre miljarder kronor extra satsades under den förra mandatperioden på de prioriterade områdena skola, äldreomsorg och handikappomsorg. Det var en historisk satsning som visade att det är fullt möjligt att sänka skatten rejält, lägga nya pengar inom prioriterad kärnverksamhet och ändå nå ett stort överskott i finanserna. Resultatet av den borgerliga majoritetens politik var en ökad tillväxt och ett växande Stockholm. Det märktes inte minst av att bostadsbyggandet i staden var det högsta på 25 år.

Föreliggande ärende visar på ett prognositerat underskott 2004. Stadsdelsnämnderna prognos för helåret visar på ett nettounderskott om -340,4 miljoner.

Särskilt tragiskt är den nuvarande utvecklingen rörande socialbidragen. Antalet socialbidragsberoende har ökat kraftigt i Stockholm. I jämförelse med samma period förra året är ökningen 17,9 % vilket innebär att oacceptabelt många stockholmare som tidigare hade en egen försörjning nu är beroende av bidrag.

I ett längre perspektiv är det särskilt oroande att Stockholm har ett stort strukturellt underskott. Skatteintäkterna täcker inte verksamhetens kostnader. Varje år är Stockholm stad därmed beroende av koncernutdelning, ränteintäkter med mera. Målsättningen för att skapa förutsättningar för en hållbar ekonomisk utveckling måste vara att verksamhetens kostnader inte skall överstiga skatteintäkterna.

För att nå det målet krävs det del en minskning av kostnadsökningstakten och en förmåga till prioriteringar och dels tillväxtbefrämjande åtgärder. Det är endast genom en ökad tillväxt – att fler stockholmare går från bidrag till arbete – som en långsiktigt sund ekonomi för staden kan garanteras. För detta krävs det dels beslut i Sveriges riksdag som underlättar för företagande och företag i Sverige och stockholmsregionen, ett avvecklande av det omoraliska, mot det kommunala självstyrets principer stridande, inomkommunala skatteutjämningsystemet och dels en medvetenhet hos stadens politiska ledning.

Socialdemokraterna har under sitt första två vid makten fört en politik i rakt motsatt riktning. Vänstermajoriteten har på område efter område fattat beslut som är direkt tillväxtfientliga. Resultatet av denna politik är en kraftigt försvagad ekonomisk utveckling i Stockholm. I dag är det andra regioner i Sverige som leder tillväxtligan.

Den negativa trenden riskerar att ytterligare förstärkas till följd av att majoriteten, med öppna ögon, fattar beslut som är negativa för företagare och företagande. Detta kommer att få allvarliga konsekvenser för hela Stockholm, inte minst genom minskade resurser till skolan, äldreomsorgen och annan betydelsefull verksamhet i staden. Det blir de mest utsatta stockholmarna, de hemlösa, socialbidragsberoende, ensamstående föräldrar och pensionärer med låg pension som kommer att få betala för Annika Billströms företagsfientliga politik.

Bland redan genomförda och kommande beslut från vänstermajoriteten som leder utvecklingen i fel riktning märks en skattechock av historiska dimensioner, höjda avgifter för småföretagare, nya och höjda miljöskattavgifter och inte minst biltullarna.

Vänstermajoriteten har själva angett att ta ansvar för ekonomin är en av de prioriterade uppgifterna. De visar dock med önskvärd tydlighet att de inte klarar av den uppgiften.